

Predikan

Apostladagen 2011, årg. 3

Psalmer: 237, 337, 656, 369:1-4, 58, 55

Pär-Magnus Möller

Apostladagens liturgiska färg är röd – rött är både martyrernas och den Helige Andes färg. Det är värt en reflektion.

Vi lever, så som man ofta gjort genom historien, i en tid då vi tror att vi vet mest, är klokast och då vi inte längre behöver ta tidigare generationers insikter och kunskaper på allvar. ”Förr trodde man – men nu vet man”.

Det här högmodet (för det är ju faktiskt det som det är) tänger djupare in i vår samtids sätt att se på livet och tillvaron än vi ofta tror.

Just nu är det populärt med ett individualistiskt, relativistiskt tänkande som innebär att vi ifrågasätter alla gränser och alla sanningar. Den enda sanning som är accepterad är individens egen sanning, men den får under inga omständigheter påverka någon annan. Sanningen får alltså på sin höjd vara individualistisk.

Det kan förvisso vara viktigt att ifrågasätta, men relativismens konsekvens är att man aldrig tillåts finna något objektivt svar. Ställningstagandet och sanningen är alltså inte målet med ifrågasättandet utan bara nedbrytandet av den objektiva sanningens existens. Det lustiga i det hela är att vi tror att vi genom detta sätt att tänka är fria, att vi är toleranta, insiktsfulla och förståndiga – i motsats till alla de intoleranta konservativa extremister som menar att det finns gränser och sanningar som bör försvaras för mänsklighetens värdighet. Det man inte inser är att man faktiskt skapar ett ytterst intolerant samhälle där alla de som i relativistens ögon kallas intoleranta med rätt kan behandlas intolerant – föraktas och fördömas. Vi kan ju bara se hur media och samhällsopinionen behandlar dem som i sina åsikter inte är helt politiskt korrekta. Deras åsikter och ställningstagande är inte ens värda en reflektion – det har dömt sig själva bara genom det att de hävdar att de funnit något som de håller för objektivt sant.

Naturligtvis har relativismens sätt att tänka smugit sig in i kyrkans liv och tankar också. Det fungerar så i en värld som är skadad av syndafallets konsekvenser. För oss som lever i ett gott samhälle, med alla bekvämligheter vi kan tänka oss, och med ett någorlunda fungerande socialt skyddsnät – för oss är det lätt att tro och lita på de krafter som styr och ställer i vårt samhälles tankemaskineri. Allt är ju bra! Varför ifrågasätta de principer som verkar bygga ett gott och fungerande samhälle? – Varför försvara tvåtusen åriga obekväma sanningar och framstå som konservativ, gammeldags och obekväma när jag har det så här bra om jag bara håller tyst och slutar tänka?

Även om våra tankar inte är så tydligt formulerade är det ändå svårt för oss att stå emot att gå den lätta vägen, den breda vägen och sugas med i mainstream.

Det är i alla tider, och kanske särskilt i vår tid, viktigt att komma ihåg att vi är en apostolisk kyrka. – Vi bygger vår tro på apostlarnas tro och bekännelse. Det som apostlarna trodde och bekände, det tror och bekänner också vi som kyrka.

När Jesus utvalde apostlarna gjorde han dem till den grund som kyrkan skulle vila på. Petrus blev klippan på vilken Kristus bygger sin kyrka – den kyrka som aldrig någonsin skall gå under. Att vara en apostolisk kyrka betyder att vi som kyrka hela tiden behöver medvetandegöra det faktum att vi bygger våra liv på en annan grund – på en annan tankestruktur - än resten av samhället gör. Vi har ju, i motsats till dagens relativistiska och individualistiska tänkande, funnit en evig sanning – en fast utgångspunkt för vår gemenskap och för våra liv: Den tro som förmedlats genom apostlarna och som har Jesus Kristus som grundsten.

Detta är fruktansvärt omodernt – men likväl är det så. Envist bekänner vi varje söndag i den Nicenska trosbekännelsen: *Vi tror på en helig, allmänlig och apostolisk kyrka.*

Naturligtvis för detta förhållningssätt konsekvenser med sig . Det skapar strid, både inom kyrkan (där kampen mellan olika grundsyn kanske blir som tydligast) – och gentemot det samhälle som vi är kallade att leva och vittna i. Kampen handlar om sanningsanspråket; vilken auktoritet ger vi apostlarnas tro och bekännelse – och vad får denna bekännelse kosta idag.

Saken är den att vi måste lära oss och öva oss i att den tro som vi fått att förvalta från apostlarna, i dag likaväl som på apostlarnas tid, kostar på att försvara. Det är inte så, som vi ibland föreställer oss, att de är något unikt att kristen tro blir ifrågasatt och diskriminerad i samhället. Nej, så har det alltid varit. Alla apostlarna, med Johannes som undantag, fick plikta med sina liv för att vittna om sin tro. Fortfarande i dag är det så! Faktum är att det aldrig krävts så många kristna martyrer för att försvara den apostoliska tron som det krävs i dag. Vi lever mitt i martyrernas århundrade. Sanningen kostar på i en värld som gömmer sig bakom lögnen. Vi glömmer lätt att det är så här ute i världen när vi sitter i vårt trygga, sekulariserade land då allt tycks bra bara så länge vi är tysta och snälla och inte ifrågasätter samtidens tänkesätt. Jag läste en artikel om en man som under sin vistelse i Sverige blivit kristen och som nu, många år senare, skulle utvisas. Han hade av polisen i Sverige blivit uppmanad att ljuga om sin tro när han kom åter till sitt ursprungsland. I ett så genomsekulariserat land som vårt kan man tydligen inte längre se skillnaden mellan lögnens konsekvenser och sanningens konsekvenser – och man förstår sig inte på den djupa mänskliga värdighet som sanningen ger åt människan.

Apostladagens färg är röd eftersom det också är martyrernas dag.

Varför är då den apostoliska tron så provocerande för samhället? Ofta framställer vi ju vår tro som en ”vara-snäll-mot-alla” -lära, tämligen ofarlig och intetsägande.

Den apostoliska tron är en tro på att Gud mitt i en ockuperad värld skapat ett nytt sammanhang – ett nytt rike. Mitt i en värld som tror allt om sig själv har Gud skapat ett sammanhang där han på ett särskilt sätt möter oss och rustar oss att leva nära honom. Det som är utmärkande för Guds sammanhang – kyrkan – är att hon på ett särskilt sätt får vara bärare av den Helige Ande. Kyrkan är kallad att vara ett sammanhang och en gemenskap där Guds Helige Ande får beröra människor och göra dem hela och befriade. Vad vi ofta glömmer är att det är detta som den Onde mest av allt vill ta ifrån oss. Om vi glömmer hela den andliga strid som världen står i kan det lätt vara så att vi tänker om kyrkan att hon är ett tevlighetssammanhang, en liten mjuk och andlig oas i en stressig tillvaro. Sanningen är snarare att hon är en borg, ett fort – en försvarsanläggning mot honom som vill förgöra oss. ”Vår Gud är oss en väldig borg, han är vårt vapen trygga...” sjunger vi med Luther i psalm 237.

Genom att leva i apostlarnas tro lever vi nära Guds Ande. Den som lever nära Guds Ande leds av Anden och får synen klarnad av Anden.

Den som inte lever i apostlarnas tro blir med tiden blind för Guds Andes verk och ser bara sig själv och sin egen förljugna förträfflighet.

Där den apostoliska tron förkunnas och levs ut, kan Guds Ande verka på ett särskilt sätt genom Guds ord och sakrament – där är Guds borg, ett hot mot den onde och alla hans krafter, hur de än gestaltar sig. Därför kläs kyrkan i rött på Apostladagen – det är ju en Andens högtid.

I en värld som har allt fokus på sig själv, och där individualismen och relativismen är upphöjd till norm, är det många som förkunnar ”min tro”, ”min sanning”. Vad man egentligen tror på är ofta mindre intressant. In i denna värld bekänner vi apostlarnas tro – en tro som inte springer ur mig själv utan växer i den gemenskap som kallas kyrkan. Den apostoliska tron kommer inte ur mig själv, den ges mig istället utifrån av den helige Ande. Den apostoliska tron är något jag går in under och delar med många. Att på så sätt dela den apostoliska tron betyder att jag måste ge upp min egen förträfflighet för att gå in i den tro som kyrkan alltid delat. Det här är svårt för många att förstå i dag. Att gå in i en förmedlad sanning är ju att ge upp en del av sin s.k. frihet – och det är något man absolut inte kan tänka sig. Vår samtid tror ju sig vara fri när den inte tillhör något sammanhang och står alldeles ensam. Här sker krocken på det individuella planet; Vi har ju, genom den helige Ande, upptäckt att den frihet vi egentligen längtar efter finner vi först då vi gått in i den tro och det sammanhang som

binder oss till Kristus – kyrkan. Vi lever i den paradoxala erfarenheten att vi inte är fria förrän vi blivit Kristi slavar.

Kyrkan som bekänner den apostoliska tron är verkligen en revolutionär rörelse i den här världen. Det är därför vi är lovade att få lida för vår tro då vi bekänner den – den är en revolutionär rörelse mot all den lögn som binder människan och gör henne till något annat än hon är – den lögn som förminskar henne och förnedrar henne. Kampen sker på många olika plan:

- På det andliga då det gäller självsyn och upprättelse,
- på det sociala då ensamheten bryts och ersätts med äkta gemenskap,
- på samhällsplanet så vi står upp för det okuvliga människovärdet i ett samhälle som bara ser människan som producent eller konsument,
- på det andliga planet då vår själ genom tron får en fristad och en väg till räddning från både död och djävul.

Den apostoliska tron är en mäktig kraft mot allt som vill förgöra. I den får du tillsammans med apostlarna leva och dö – för att så uppstå till evigt liv.

Ära vare Fadern, och Sonen och den helige Ande, såsom det var av begynnelsen, nu är och skall vara, från evighet till evighet. Amen.

